

ANTI-PESTPROTOCOL

Anti-pestprotocol KC de IJsselhof

1. Inleiding en wettelijke basis	2
1.1 Aanspreekpunt pesten en coördinator sociale veiligheid.....	2
1.2 Samenhang met het schoolveiligheidsplan.	2
2. Definitie en vormen van pesten	2
3. Uitgangspunten	3
4. Preventieve aanpak.....	3
5. Curatieve aanpak en stappenplan	4
6. Vijf fasen model:	5
7. Herstelgericht werken	6
8. Monitoring en evaluatie	6
9. Rol van de zwijgende groep	6
10. Ouders en medewerkers.....	6
11. Meld- en escalatieprocedure	7
12. Bronnen en verantwoording	6
13. Bijlagen	6

1. Inleiding en wettelijke basis

KC de IJsselhof biedt alle kinderen een veilige omgeving, waarin zij zich positief kunnen ontwikkelen. Pesten wordt niet getolereerd. Dit protocol is opgesteld volgens de Wet Veiligheid op School (art. 3 WVO, art. 4 WPO), waarin scholen verplicht zijn een veiligheidsplan te hebben en de sociale veiligheid van leerlingen te waarborgen. Als toevoeging op het anti-pestprotocol hanteert KC de IJsselhof ook het social media protocol, dat als bijlage aan dit protocol is toegevoegd.

1.1 Aanspreekpunt pesten en coördinator sociale veiligheid

KC de IJsselhof beschikt over een vast aanspreekpunt pesten en een coördinator sociale veiligheid, zoals vereist op grond van de Wet veiligheid op school.

Het aanspreekpunt pesten is voor leerlingen en ouders het eerste contactpunt bij signalen of meldingen van pestgedrag. De coördinator sociale veiligheid bewaakt het beleid rondom sociale veiligheid, ziet toe op de uitvoering van dit protocol en coördineert de monitoring en evaluatie.

De namen, taken en bereikbaarheid van het aanspreekpunt pesten en de coördinator sociale veiligheid zijn opgenomen in de schoolgids en gepubliceerd op de website van de school.

1.2 Samenhang met het schoolveiligheidsplan.

Dit anti-pestprotocol maakt onderdeel uit van het schoolveiligheidsplan en wordt in samenhang toegepast met het protocol schorsing en verwijdering en de klachtenregeling.

2. Definitie en vormen van pesten

Pesten is het opzettelijk en herhaaldelijk beschadigen, uitsluiten of intimideren van een ander, fysiek, verbaal, digitaal of sociaal. Het protocol onderscheidt pesten van plagen en ruzie.

Als leerkracht is het cruciaal om pesten direct te herkennen en te onderscheiden van andere vormen van ongewenst gedrag.

- **Ruzie** is een conflict tussen twee gelijkwaardige partijen. De ruzie kan worden opgelost door samen te praten.
- **Plagen** is speels gedrag over en weer, met een goedaardige intentie. Plagen kan wel ontaarden in pesten als de ontvanger zich er niet prettig bij voelt.
- **Pesten** is anders. Het is het opzettelijk, herhaaldelijk en systematisch benadelen of uitsluiten van een ander. Het belangrijkste kenmerk is een **machtsverschil** tussen de pester(s) en het slachtoffer.

Pesten kan in verschillende vormen voorkomen, zowel fysiek als digitaal, en vereist altijd een publiek dat het gedrag ziet en bekrachtigt :

- **Verbaal:** schelden, bijnamen, dreigen, vernederen.
- **Fysiek:** schoppen, slaan, duwen, eigendommen vernielen.
- **Sociaal:** negeren, buitensluiten uit groepsactiviteiten of online groepen.
- **Digitaal:** cyberpesten via e-mail, sociale media, of andere online platforms.

3. Uitgangspunten

- Pesten wordt als probleem erkend door alle betrokkenen: leerlingen, leerkrachten, ouders.
- De school schept actief een veilig pedagogisch klimaat.
- Pesten wordt preventief en curatief aangepakt.
- Er is een contactpersoon sociale veiligheid, vermeld in de schoolgids.
- Pestincidenten worden geregistreerd volgens de AVG. Alleen bevoegde medewerkers hebben toegang. Gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk.

4. Preventieve aanpak

- Groepsvorming: In de eerste weken van het schooljaar wordt actief gewerkt aan groepsvorming en het opstellen van groepsafspraken. Ook na de kerst- & meivakantie worden groepsvormende activiteiten in alle groepen door de leerkracht aangeboden.
- Sociaal-emotionele vorming: Structurele aandacht voor zelfbeeld, zelfcontrole, emoties en probleemoplossing o.a. door het wekelijks aanbieden van de Kwink-lessen (methode voor SEO).
- Digitale weerbaarheid: Lessen over veilig internetgebruik, cyberpesten en social media. Gebruik van tools zoals Mediawijsheid.nl, Kwink (Burgerschap) en KINDBEGRIIP voor monitoring.
- Inclusie en diversiteit: Respect voor verschillen in uiterlijk, achtergrond, genderidentiteit of gedrag. Dit gebeurt actief bij de Kwink-lessen (SEO en Burgerschap). Discriminatie wordt actief besproken en bestreden.

5. Curatieve aanpak en stappenplan

Bij ruzie en het begin van pestgedrag treedt het volgende stappenplan in werking:

1. STOP = STOP: Leerling geeft aan dat iets niet leuk is.
2. Zelf proberen op te lossen.
3. Als niet opgelost: probleem melden bij leerkracht.
4. Verhelderingsgesprek met betrokkenen.
5. Bij herhaling: sancties volgens het vijf-fasenmodel (Zie pauzes binnenblijven, gesprekken met ouders, inschakeling deskundigen, tijdelijke plaatsing in andere groep/school, schorsing/verwijdering).

6. Vijf fasen model:

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: het kind bewust maken van zijn/haar actie.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen

De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde & worden geregistreerd in Parnasys onder het kopje 'pestregistratie'.

(Zie ook het stappenplan in bijlage 1 en 2. Hiervan zijn 2 versies: een voor gebruik door de TSO en een voor gebruik door leerkrachten).

FASE 2:

Een gesprek met de ouders, anti-pestcoördinator en intern begeleider, als voorgaande op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het dossier en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

FASE 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. (Zie Bovenschools protocol van OOZ: 'Schorsing of verwijdering').

De Vijfsporenaanpak van de leerkrachten

1. **Steun de gepeste leerling:** Neem de melding serieus en zorg voor een veilig gevoel. Start een herstelgericht gesprek.
2. **Spreek de pester(s) aan:** Confronteer de pester met zijn/haar gedrag en de gevolgen daarvan. Focus hierbij op het vergroten van empathie en verantwoordelijkheid.
3. **Betrek de klas:** Bespreek de situatie met de klas en geef de zwijgende groep een actieve rol in het herstel. Zo nodig wordt in deze stap ook de 'steungroep methode' toegepast.
4. **Betrek de ouders:** Informeer de ouders en werk samen aan een oplossing.
5. **Verantwoordelijkheid van de school:** Meld de situatie bij de anti-pestcoördinator en zorg voor consistentie in de aanpak met je collega's en de directie.

7. Herstelgericht werken

Naast sancties worden herstelgesprekken gevoerd tussen pester en slachtoffer, begeleid door leerkrachten. Empathie, verantwoordelijkheid en herstel van relaties staan centraal. Dit alles gebeurt binnen de 'steungroep-methode' (no-blame methodiek).

De steungroepaanpak

Stap 1 – gesprek tussen anti-pest coördinator en gepeste leerling

Stap 2 – gesprek tussen anti-pest coördinator en de steungroep (2x)

Stap 3 – evaluatiegesprek tussen anti-pest coördinator en gepeste leerling

Stap 4 – evaluatiegesprek tussen anti-pest coördinator en de steungroep

8. Monitoring en evaluatie

Jaarlijks wordt het anti-pestbeleid geëvalueerd met input van leerlingen, ouders en personeel. Registratie van pestincidenten vindt plaats in Parnassys. Het expertteam gedrag coördineert de evaluatie en rapporteert aan de directie. Resultaten worden gebruikt om het protocol bij te stellen.

Registratie en privacy

Pestincidenten worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem Parnassys, met als doel het monitoren van de sociale veiligheid en het zorgvuldig opvolgen van signalen.

De registratie en verwerking van gegevens vindt plaats volgens de geldende privacywetgeving (AVG). Alleen daartoe bevoegde medewerkers hebben toegang tot deze gegevens. De gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor het doel waarvoor zij zijn vastgelegd.

Verantwoordelijkheid

De directie is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van dit anti-pestprotocol en voor het borgen van de sociale veiligheid op school. De evaluatie van het beleid en eventuele bijstellingen worden jaarlijks besproken en vastgelegd.

9. Rol van de zwijgende groep

Leerlingen worden actief gestimuleerd om pestgedrag te melden en op te komen voor medeleerlingen. De zwijgende groep wordt betrokken bij lessen en groeps gesprekken over sociale veiligheid. De contactpersonen/gedragsspecialist doen dit volgens de No-Blame methode.

10. Ouders en medewerkers

Ouders worden geïnformeerd en betrokken bij het anti-pestbeleid. Medewerkers zijn actief bezig met het signaleren en aanpakken van pestgedrag. Er wordt vanaf schooljaar 2025-2026 samenwerking met kinderopvang en TSO gezocht voor eenduidige regels en aanpak.

11. Meld- en escalatieprocedure

Wanneer sprake is van ernstig pestgedrag of structurele aantasting van de sociale veiligheid van een leerling, wordt de directie hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

Als de situatie daartoe aanleiding geeft, informeert de directie het bevoegd gezag. Wanneer twijfel bestaat over de ernst van de situatie of over te nemen vervolgstappen, kan advies worden ingewonnen bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

Van strafbare zaken wordt aangifte gedaan bij de politie.

Deze escalatieprocedure is bedoeld om de veiligheid van leerlingen te waarborgen en tijdig passende maatregelen te treffen.

12. Bronnen en verantwoording

Het protocol is gebaseerd op actuele pedagogische inzichten en bronnen van het Nederlands Jeugdinstituut, Ministerie van OCW en Stichting School en Veiligheid, veiligheidsplan van Openbaar onderwijs Zwolle.

[Stichting School & Veiligheid](#)

[Social-media-protocol-KC-de-IJsselhof-25-26-1.pdf](#)

[2023.05.09-Schoolveiligheidsplan.pdf](#)

[04 Regeling schorsing en verwijdering in het basisonderwijs 20220501.docx](#)

13. Bijlagen

Bijlage 1	De steungroep aanpak
Bijlage 2	Stappenplan bij conflicten of ongewenst gedrag voor de leerkrachten
Bijlage 3	Stappenplan bij conflicten of ongewenst gedrag voor de TSO

Bijlage 1 De steungroep aanpak

Steungroepaanpak bij pesten op KC de IJsselhof

Achtergrond

Wanneer een leerling op KC de IJsselhof gepest wordt en de eigen leerkracht(en) er niet in slaagt om het pesten te laten ophouden, wordt er contact gezocht met de anti-pestcoördinator van de school. Deze bespreekt de casus in het expert team Gedrag met de intern begeleider en directeur. Vervolgens wordt **de steungroepaanpak** ingezet om het pesten te laten stoppen. Deze aanpak is gebaseerd op een oplossingsgerichte korte therapie, die wordt ingezet bij ernstige pestgevallen waarbij traditionele aanpak faalt. De focus bij deze aanpak ligt op: *samenwerking, empathie en verantwoordelijkheid in de groep.*

Aanpak in vijf stappen

1. De anti-pestcoördinator organiseert een gesprek met de gepeste leerling ('slachtoffer') en neemt daarbij onderstaande in acht:

- Niet-oordelende houding; geen focus op details of schuldvragen. (Dus *geen* vragen in de trant van: "Wat deed jij dan waardoor de pester dat deed?")
 - Slachtoffer mag zelf bepalen hoeveel het vertelt.
 - Garanderen dat pesters niet gestraft worden.
 - Uitleg van de steungroepaanpak en toestemming vragen aan de gepeste leerling. → "Ik ga hulp vragen aan andere kinderen & daarbij beloof ik je dat ik voor je op kom." → geeft hoop → "Over een week hebben we een nieuwe afspraak, vertel me dan wat er veranderd is, okay?".
 - Ouders van de gepeste leerling worden geïnformeerd over de inzet van de steungroep.
 - Identificeren van:
 - pesters (meest bedreigend)
 - omstanders
 - huidige of potentiële vrienden ("Wie zie je als je (potentiële) vrienden?")
 - Tot slot: "Is er nog iets wat je me wil vertellen?" → Afspreken van een vervolgesprek.
 - Als de gepeste leerling geen toestemming geeft, wordt onderzocht welke andere interventies er nodig zijn.
-

2. De anti-pestcoördinator stelt (mbv leerkracht) een steungroep samen

- 5–8 leerlingen: mix van pesters, toeschouwers/lln met een positieve rol in de groep en mogelijke vrienden van het slachtoffer.
 - Slachtoffer is *niet aanwezig!*
 - Geen labels als “pester” gebruiken → voorkomt oordeel.
 - Uitleg: “Niemand zit hier voor straf!”; “We hebben jullie hulp nodig: X voelt zich erg ongelukkig!”
 - Empathie opwekken/medeleven met het slachtoffer versterken door te praten over eigen ervaringen met ongelukkig zijn (in deze groep/op deze school).
 - Concludeer: “X moet zich vaak zó voelen”,...
 - Uitleg dat “Niemand hier op school zich ongelukkig zou mogen voelen en omdat zij X beter kennen dan de lkr., weten zij waarschijnlijk het beste waarom en wanneer X ongelukkig is. (Meestal komt er dan vanzelf informatie.)
 - Namen noemen is in dit kader niet nodig. (Om het vrij van oordelen te houden.)
-

3. Acties bedenken

- Groepsleden bedenken zelf kleine, haalbare acties om X te helpen/ zich beter te laten voelen.
 - Begeleider:
 - complimenteert elk voorstel,
 - negeert negatieve opmerkingen,
 - stuurt niet inhoudelijk.
 - Als er weinig voorstellen komen, dan eventueel bepaalde situaties in meer detail onderzoeken om te kijken wat daar kan veranderen.
 - De steungroep hoeft geen beloftes te doen en krijgt geen opdrachten of taken mee → Het gaat vooral om het punt dat de verantwoordelijkheid over hoe X zich voelt nu bij de groep wordt neergelegd.
 - Afsluiten met **bewondering** uitspreken voor het plan en een vervolgspraak maken (“Dit maakt vast verschil voor X als ze zo gaan doen!”).
 - De gepeste leerling wordt op de hoogte gesteld door de antipestcoördinator over het verloop van het steungroep gesprek.
-

4. Terugkoppelgesprekken

Met het slachtoffer (kort):

- Hoe gaat het nu?
- Compliment voor elk succes!
- Bepalen of vervolgspraken nodig is.

Met de groep:

- Reflectie: "Hoe gaat het met X?"
- Doorvragen naar concrete acties en effecten.
- Groep bedanken voor hun hulp.
- Vraag of ze zo nodig nog een week willen helpen.
- Regel vervolgspraak of laat het open!

Vaak is het antwoord: "Het gaat nu beter met hem/haar", dan doorgaan en vragen naar hun invloed daarop (maar niet gaan vragen naar hun suggesties van de vorige week. Dan wordt het een overhoring/test in plaats van vrijwillige hulp, stel liever vragen als:

- Wat heb jij gedaan om daarbij (het gelukkiger worden) te helpen?
- Hoe kun je dat merken?
- Hoe kun je dat weten?
- Hoe deed je dat?
- Hoe lukte je dat?

5. Afronding

- Slachtoffer én steungroepleden krijgen een beloning (certificaat, brief, etc.).
- Ouders worden op de hoogte gehouden → versterkt samenwerking met school.

Resultaten/voorwaarden

- De Effectiviteit van deze aanpak hangt sterk af van:
 - neutraliteit van de begeleider
 - positieve benadering en complimenten
 - aantal negatief betrokken lln (pesters en meelopers) mag niet te groot zijn
 - lln in de steungroep moeten sociaal sterk genoeg zijn om een positieve groepsnorm neer te zetten
 - niet-straferichte aanpak
 - eigenaarschap bij de groep
- De steunaanpak wordt beschreven en opgeslagen in Parnassys als groepsdocument. Ook wordt er een notitie gemaakt bij de leerlingen die betrokken zijn geweest onder het kopje 'pestregistratie'.

Bijlage 2

Bijlage 2	Stappenplan bij conflicten of ongewenst gedrag voor de leerkrachten: Dit stappenplan is bedoeld voor het oplossen van conflicten of ter correctie van ongewenst gedrag. Stap 1 Ik zie (hoor) dat...Ik vind het vervelend dat je zo doet, want...Wil je daarmee stoppen? Bij <i>ja</i>: bedankt; bij <i>nee</i>: stap 2 Stap 2 Wat is jouw bedoeling?Is het jouw bedoeling om... (mij boos te krijgen...of andere relevante vragen) Bij <i>nee</i>: nou, stop er dan mee; bij <i>ja</i>: stap 3 Stap 3 Wat vinden jullie ervan, dat zij...? (groepsleden erbij betrekken)Is het je bedoeling dat we jouw gedrag vervelend vinden? Bij <i>nee</i>: stop er dan mee; bij <i>ja</i>: stap 4 Stap 4 Is er iets speciaals aan de hand dat je zo doet? Bij <i>ja</i>: een persoonlijk gesprek (grote kans dat het wordt opgelost); bij <i>nee</i>: stap 5 Stap 5 Je eist dat de leerling stopt: Ik eis dat je met dit gedrag stopt! Je krijgt nog ...minuten bedenktijd. Als je antwoord dan nog steeds hetzelfde is, heb je een probleem. Stap 6: Bij <i>ja</i>: Mooi. Wat ga je bij jezelf veranderen en hoe herstel je wat je hebt aangericht? Bij <i>nee</i>: Jammer, ik bel je ouders voor een gesprek. Voor dit moment ga je uit de groep. Stap 7: (bij nee) Eerst volgt er een gesprek tussen ouders, kind en de leerkrachtKomen zij er samen niet uit dan wordt contact gezocht met de anti-pestcoördinator/gedragsspecialistMocht dit ook niet op het gewenste resultaat uitkomen dan wordt de internbegeleider ingeschakeld en uiteindelijk de directeur.Ouders werken mee: duidelijke afspraken en vervolgspraakOuders werken niet mee: maatregelen treffen met het bestuur. Opmerking: - Alle doorlopen stappen dienen vastgelegd te worden in Parnassys door de leerkracht. - Meestal is het opgelost bij stap 2. Incidenteel zul je bij stap 7 belanden

Bijlage 3

Bijlage 3	Stappenplan bij conflicten of ongewenst gedrag voor de tussen schoolse activiteiten: Dit stappenplan is bedoeld voor het oplossen van conflicten of ter correctie van ongewenst gedrag. Stap 1 • Ik zie (hoor) dat...• Ik vind het vervelend dat je zo doet, want...• Wil je daarmee stoppen? Bij <i>ja</i>: bedankt; bij <i>nee</i>: stap 2 Stap 2 • Wat is jouw bedoeling?• Is het jouw bedoeling om... (mij boos te krijgen...of andere relevante vragen) Bij <i>nee</i>: nou, stop er dan mee; bij <i>ja</i>: stap 3 Stap 3 • Is er iets speciaals aan de hand dat je zo doet? Bij <i>ja</i>: ga in overleg met de leerling (grote kans dat het wordt opgelost); bij <i>nee</i>: stap 5 Stap 4 • Je eist dat de leerling stopt: Ik wil dat je nu met dit gedrag stopt! Je krijgt nog ...minuten bedenktijd. Als je antwoord dan nog steeds hetzelfde is, heb je een probleem. Stap 5: Bij <i>ja</i>: Mooi. Wat ga je bij jezelf veranderen en hoe herstel je wat je hebt aangericht? Het ongewenste gedrag van de leerling wordt in het logboek van de TSO geschreven, zodat andere TSO medewerkers er ook van op de hoogte zijn. Tevens wordt het gedrag aan de leerkracht doorgegeven. Bij <i>nee</i> bij de TSO: 1. Na 3x waarschuwen wordt de leerling naar binnen gestuurd.2. Na 3x naar binnen gestuurd te worden, worden ouders ingelicht en worden de gebeurtenissen opgenomen in Parnassys door de leerkracht. Stap 6: • Verbeterd het gedrag niet dan volgt er een gesprek met directeur, ouders en eventueel de pestcoördinator/ intern begeleider.• Ouders werken mee: duidelijke afspraken en vervolgspraak• Ouders werken niet mee: maatregelen treffen met het bestuur. Bij <i>nee</i> bij de VSO en BSO van Doomijn treedt het stappenplan van de 'pedagogische ondersteuningskaart bij pesten' in werking. Opmerking: • Alle doorlopen stappen dienen vastgelegd te worden in Parnassys door de leerkracht.• We vragen van kinderen en medewerkers een respectvolle houding.

